

glasnik

glasilo delavcev živilskega kombinata žito ljubljana
številka 3 december 1988

Uredniko razmišljanje . . .

Glasnik - nebodigatreba?

Spoštovani bralci, pred vami je tretja številka Glasnika, zadnja v tem letu. Z njo je izpolnjen plan za leto 1988, kajti, kot ste bili verjetno obveščeni, so bile zaradi negotovosti v našem letošnjem poslovanju načrtovane le tri izdaje našega glasila in ne štiri, kot doslej. V takem obsegu se je še zmanjšala možnost za kolikor toliko aktualno obveščanje o pomembnih dogodkih in zadevah v naši delovni organizaciji, kar je ena med bistvenimi nalogami glasila.

Zmanjšano število izdaj našega Glasnika je posledica že nekaj let trajajočega neustreznega planiranja stroškov za njegovo izdajanje. Denar za Glasnik je namreč vedno v določenem znesku planiran v začetku leta na osnovi predvidene inflacije, dejanska inflacija pa je iz leta v leto bistveno večja. Zaradi tega se stroški za izdajanje glasila nenormalno hitro povečujejo. Tako se je letos časopisni papir podražil že celo za 660 odstotkov, fotostavek za 330 in tisk za 400 odstotkov.

Da je časopis kljub vsemu še vedno najcenejše sredstvo za prenašanje informacij, pove tale podatek: cena ene fotokopije na papirju formata A4 je v povprečju 250 dinarjev, v enem Glasniku pa je mogoče objaviti sporočila za okoli 50 takšnih strani, pa še fotografije povrhu, a je cena enega izvoda glasila sedaj okoli 2.400 dinarjev. Zato stane informacija, objavljena v Glasniku na formatu A4, torej 48 dinarjev ali manj kot dva prazna lista fotokopirnega papirja.

S sprejetjem nove zakonodaje bo v prihodnjem letu pomen pravočasnega informiranja v podjetjih — tudi s pomočjo glasil in biltenov — še bistveno večji, čeprav bi nekaterim ustrezalo drugače.

Kako se bomo glede tega odločili v Žitu? To je odvisno tudi in predvsem od vas — bralcev!

Urednik

Razmere nas silijo v zelo odgovorno ravnanje . . .

Delovna organizacija Žito je v tridesetletnem razvoju dosegla nekatere pomembne rezultate. Predvsem je v tem času uspešna zgradila tiste potencialne, ki zagotavljajo ekonomsko uspešnost in s tem delavcem socialno varnost. Osnovni razvojni značilnosti Žita sta preskrbovalna in konditorska dejavnost. Današnja zasnova je rezultat priključevanja posameznih organizacij in njihovega razvoja na osnovi razvojnih projektov, ki so bili izpeljani v delovni organizaciji.

Začetni razvojni zagon je imel osnovno značilnost, da je potekal v smeri celovite koncentracije vseh poslovnih funkcij. Proces odločenja je bil koncentriran in ni dopuščal odmikov od postavljene politike. Ustavna reforma v letu 1974, predvsem pa zakon o združenem delu, sta prinesla tudi v Žito ideje o decentralizaciji.

Kriteriji za decentralizacijo so bili opredeljeni na osnovi dejavnosti (konditorstvo, trgovina, pekarsstvo, mlinarstvo) in različnosti lokacij, dejanska decentralizacija pa je bila delno korigirana s postopnim zmanjševanjem števila temeljnih organizacij. Vendar imamo sedaj kljub temu enajst temeljnih organizacij in delovno skupnost skupnih služb.

Pretirana decentralizacija je pripeljala do skorajšnjega razpada sistema Žito. Pod pritiskom možno-

sti za uvedbo družbenega varstva, kar je bila logična posledica pomembnosti te dejavnosti, je rastla tudi notranja energija za njeno ohranitev. Podobne razvojne faze kot v Žitu so bile v celotnem gospodarstvu, to pa je pripeljalo do potrebe o ponovnih spremembah ustave in do sprememb zakonodaje o podjetjih.

Izhodišče za razmišljanje o bodoči organiziranosti Žita je torej dvojno:

- notranje povezave nam ne zagotavljajo optimalnih učinkov,
- spreminjajo se osnove za poslovanje podjetij na osnovi nove zakonodaje.

Analiza stanja

Strnjen pregled, istočasno pa tudi barometer klime v naši delovni organizaciji, predstavljajo razprave in sklepi petih problemskih konferenc . . .

Prva problemska konferenca je postavila v ospredje vprašanja o organiziranosti ter vprašanja, kako povezati razbite temeljne organizacije v močno in zdravo delovno organizacijo. Na teh osnovah smo pripravili tako imenovane Bohinjske dogovore, v katerih smo podrobno obdelali vse poslovne funkcije s posebnim poudarkom na odnosih med temeljnimi organizacijami. To je bila tudi osnova za dopolnjevanje samoupravnih aktov in planskih listin.

Druga problemska konferenca je obravnavala posamezne poslovne funkcije s ciljem, da se uvede načela o produktivnosti

in ekonomičnosti poslovanja.

Tretja problemska konferenca je v ospredje postavila razvojno-raziskovalna prizadevanja, krepitev kadrovskih potencialov, vprašanja o socialni varnosti in pospeševanje izvoznih aktivnosti vseh temeljnih organizacij.

Četrta konferenca je ugotovila, da smo dosegli na preskrbovalnem in konditorskem področju zadostno varnost (na podlagi dolgoročnih vlaganj), zato je treba posebne napore usmeriti v kvalitetne razvojne programe. Dogovorili smo združevanje 40 % amortizacije ter ustanovitev raziskovalno-razvojnega sklada kot tisto obliko, ki bo pospeševala inventivno dejavnost. Hkrati smo se dogovorili tudi o akcijskih izhodiščih za uresničitev ciljev, postavljenih v srednjeročnih planih naše delovne organizacije.

Peta problemska konferenca se je opredelila, da nadaljujemo prizadevanja za nemoteno in kvalitetno prekrbo z moko in kruhom istočasno pa je odprla problem boljšega izkoriščanja obstoječih in novih postavljenih proizvodnih zmogljivosti. Posebej je bil izpostavljen pomen izkoriščanja ka-

Nadaljevanje na 2. strani

Žitovih 30 let
Iztek se leto, v katerem smo med drugim obeležili tudi 30-letnico ustanovitve Živilskega kombinata Žito. V petek, 16. septembra, je bila slovesnost, na kateri je 22 naših sodelavcev prejelo za svoje delo odlikovanja SFR Jugoslavije, dolgoletni direktor kombinata Franc Puterle pa je prejel „Žitov zlati znak“. Naslednji dan je v Bistri potekala skupaj s sedmimi letnimi športnimi igrami delavcev Žita . . . Več o tem na straneh 4 in 5!

V letu 1989 vam želimo obilo sreče, zdravja in delovnih uspehov!

Uredništvo

Razmere nas silijo v zelo odgovorno ravnanje . . .

Nadaljevanje s 1. strani

drovskih moči in potrebe po ustreznem nagrajevanju zaposlenih. Močan poudarek smo dali izvoznim usmeritvam glede na neposredne in posredne rezultate te usmeritve. Opredelili smo se tudi za večjo povezavo med razvojem, ekonomiko in marketingom. Kot na vseh preteklih problemskih konferencah smo tudi na tej izpostavili problem komercializacije in splošnega nerada na področju nabavno-prodajne funkcije.

Ugotovljamo, da so vse problemske konference imele odločujoč vpliv na reševanje najbolj ključnih problemov v delovni organizaciji. Na vseh konferencah smo dosegli popolno soglasje in veliko akcijsko pripravljenost. Niso pa bili osamljeni primeri, ko smo morali zaradi nespoštovanja teh dogovorov nekatere vodilne in vodstvene delavce celo zamenjati.

Vse omenjene teme, ki smo jih obravnavali na problemskih konferencah, so imele svoje temelje tudi v organizacijski zasnovi sistema Žita. Ozko merjenje doseženih rezultatov v posameznih, pogosto tudi nelogičnih ekonomskih okoljih, je pripeljalo do zelo očitnih rušenj interesov in celo do zaostitve medsebojnih odnosov med vodilnimi delavci. Zapiranje v nekaterih delovnih okoljih, kar je postajala praksa mnogih, je pogosto rušilo cilje delovne organizacije. Skupni interesi so tako ostajali le še skrb posameznikov na ravni delovne organizacije. Kljub temu pa ti problemi niso sprožili protiakcij, ki bi zavrele te težnje. Zato se na tej točki intenzivno odpira potreba po takšni vsebinski in organizacijski zasnovi delovne organizacije, ki bo opisane negativne težnje usmerila v pozitivno smer.

Razvojna razmišljanja in analiza ranljivosti

Vse odločitve o bodoči organiziranosti morajo upoštevati ekonomsko učinkovitost vseh zmogljivosti naše delovne organizacije. Dogovoriti moramo razvojne usmeritve celote in v tem sklopu tudi posameznih organizacijskih delov. Moramo se poglobiti v iskanje medsebojnih povezav, istočasno pa tudi v iskanje tistih, ki nas odvezujejo potreb po skupnem življenju. Išče mo torej vsebino skupnega delovanja mlinarstva, pekarskega, testeninarstva, zmrz-

njene hrane, proizvodnje bonbonov, proizvodnje čokolade, proizvodnje žvečilne gume in proizvodnje mehkega peciva. Pri tem pa ne smemo pozabiti na dejavnost Maloprodaje.

Mlinarstvo, pekarsko, zmrznjena hrana in testeninarstvo imajo svojo pomembno vsebinsko komponento, to je surovinsko bazo, ki je dolgoročno zagotovljena na osnovi sovlaganj celotnega kombinata in tistih družbenopolitičnih skupnosti, ki jih oskrbujemo. Na osnovi načrtovane porabe moka smo razvojno opredelili silosne zmogljivosti in mlevske zmogljivosti ter se prek zveznih, republiških in občinskih blagovnih rezerv vključili v krog zagotavljanja zanesljive preskrbe z moko in kruhom. Odgovornost, ki jo imamo s 37 %-nim deležem preskrbe z moko oziroma s kruhom, je z omenjenimi sovlaganji in načrtovanimi zmogljivostmi take narave, da lahko mirno opustimo problem bilanciranja in se v celoti opredelimo na probleme kvalitativne narave. Zgrajena je tehnološka povezanost in soodvisnost med mlinarstvom ter predelavo oziroma finalizacijo do take mere, da je izpostavljen koncept avtomatičnega reguliranja količin in kvalitete posameznih blagovnih tokov. V ta sklop preskrbe sta uspešno

vključena tudi program testeninarstva in program zmrznjene hrane ter mehkega peciva. Ob drugih nesocialnih proizvodih v pekarsstvu nudita ta dva programa možnost za ekonomsko preživetje tudi v razmerah, ko prihaja do ekonomskih kriz.

Srednjeročni plan postavlja v ospredje iskanja rentabilnejših programov v mlinarstvu in nadaljni obdelavi mok. Ugotovljamo, da smo našli s programom ekstrudiranja in z načrtanim nadaljnjim razvojem mlinarstva zanesljivejši ekonomski temelj za uspešno delovanje te dejavnosti in novo vsebino za povezovanje kompletne preskrbovalne dejavnosti in za povezovanje te dejavnosti tudi s konditorsko dejavnostjo. Preskrbovalna dejavnost ima v naši delovni organizaciji enotno nabavno-prodajno, tehnološko in ekonomsko vsebino. Gre za v preteklosti že večkrat izpostavljeno reprodukcijsko celoto, ki ponuja vsebino skupnega prihodka, je pa pri nepremišljeno zaokroženih organizacijskih enotah nerešljiva uganka. Lokalni programi imajo skupne osnove in jih ni možno prekiniti. Poleg tega pa se odpira ob nezadržnem procesu mini-proizvodnih enot problematika ambulantne dostave, pri kateri izginja lokalni trg in prihaja do združevanja lokal-

nih programov za ekonomsko smotno dimenzionirano tržišče. V to celoto se po vseh elementih uspešno vgrajuje koncept o razvoju zmrznjene hrane, testeninarstva in slaščičarskega programa.

Preskrbovalna dejavnost ima za svojega partnerja konditorstvo, ki ima na prvi pogled povsem samostojno vsebino. Na dolgi rok pa se dokazuje ekonomska varnost skupnega življenja predvsem v spretnem reguliranju problema preživetja, ko prihaja do ekonomskih recesij ene oziroma druge dejavnosti. Te zakonitosti imajo svojo periodičnost ali ponovljivost in se praktično kažejo v veliki stopnji socialne varnosti naših delavcev. Ob tem pa smo s programom ekstrudiranja, ki predstavlja združeno investicijo, zgradili programsko povezavo med mlinarstvom in konditorstvom. Načrtujemo razvojne smeri, ki bodo izkoristile te programske povezave.

Izpostavlja se tudi skupen nabavni trg preskrbovalcev in konditorjev, saj gre za iste dobavitelje, če govorimo o pšenici, moki, sladkorju, sirupu, itd.

V delovni organizaciji Žito je bila izpeljana tehnološka delitev proizvodnega programa na proizvajalca čokolade, bonbonov

Poslovodje Emoninih trgovin so si z zanimanjem ogledali ponudbo tort in drugih slaščičarskih proizvodov.

Obetavna poteza

Večja prodaja tort in peciva?

Ljubljana, 17. novembra — Iz tozda Pekarstvo in testeninarstvo so povabili v prostore pekarnice na Šmartinski v Ljubljani poslovodje večjih Emoninih centrov in jim predstavili

svojo ponudbo slaščičarskih proizvodov.

Večje Emonine trgovine prodajo veliko Žitovih slaščičarskih proizvodov, vendar so še precejšnje

prodajne rezerve in prav srečanje s poslovodji naj bi prispevalo k še večji njihovi prodaji.

Goste so seznanili s široko ponudbo slaščičarskih

Gospodarjenje v reformnem letu 1989

Pred nami je prelomno leto

Kaže, da bo leto 1989 prelomno na več področjih. Posebno pomembno pa bo na področju gospodarjenja. Opredelitev, da je treba v letu 1989 pričeti z uresničevanjem treh reform, je izredno pomembna. Mnenje večine gospodarstva je zelo jasno: z gospodarsko reformo je treba pričeti takoj, kajti čas za odlašanje je že zdavnaj minil.

Vprašanje, kako v letu 1989 preiti na drugi breg gospodarskega sistema s kar najmanj žrtvami, je ob koncu tega leta najbolj pogosto. V strokovnih krogih prevladuje mnenje, da je predvsem treba pričeti z razčiščevanjem tako imenovanih finančnih nejasnosti. Druga pomembna stvar je uvajanje trga ob tem, da se bo tudi v prihodnjem letu nadaljevala letošnja gospodarska politika. Zahtevajo se bolj razvojne usmeritve, povečanje izvoza ter odprtost našega gospodarstva za svetovno konkurenco. Pogosto, posebno v raznih političnih forumih, se omenja tudi razbremenitev gospodarstva, ob tem pa mislimo, da je najprej treba natančno opredeliti, kaj to pravzaprav pomeni.

Zmanjševanje inflacije, kar je eden izmed temeljnih ciljev, je treba v kontekstu gospodarske reforme posebej obravnavati. Je namreč tako, da ima vsako podjetje svojo inflacijo. Povečani stroški se namreč po pravilu neposredno prenašajo v ceno. Ob tem pa se normalno destimulira ali odvrta možne ukrepe za racionalizacijo proizvodnih in poslovnih postopkov.

S sprejetimi ustavnimi amandmaji (del, ki se nanaša na gospodarstvo) in z novo zakonodajo (do novega leta je predvideno sprejetje 9. pomembnih sistemskih zakonov) so predvideni sistemski mehanizmi za notranjo organizacijsko preoblikovanje, brez katere bodo le stežka uveljavljeni predvideni ukrepi.

Ponujeni model gospodarske politike za prihodnje leto (kot nadomestilo za tako nameravano resolucijo) predlaga ukrepe za zmanjšanje inflacije, za oživetev proizvodnje, za rast izvoza, za finančno konsolidacijo gospodarstva in bank ter za večjo motiviranost. To zadnje naj bi dosegli s spremembami predpisov s področja osebnih dohodkov. Kot nadaljevanje majske politike ostajajo omejitve na večini področij, razen tako imenovanih sider za osebno porabo.

V Žitu bomo tudi v prihodnjem letu nadaljevali z resolucijo strateških usmeritev, ki smo jih postavili v srednjeročnem planu in planu za leto 1988. Ob tem bomo upoštevali tudi vse značilnosti, ki jih prinaša prihajajoče leto. To pa pomeni, da bomo morali biti kar najbolj prilagodljivi, kajti v nasprotnem bomo izgubili razmeroma dobre pozicije (gledano skozi poslovni rezultat).

Praktično to pomeni krepitev tržnega deleža na obstoječih, poslovno uspešnih programih ter uvajanje novih. Na področju vlaganj bomo dali prednost trgu in informatiki. Smatramo namreč, da je zgraditev informacijskega sistema osnova za prilagajanje podjetniški filozofiji. Obdržali bomo tudi institucijo združevanja sredstev za investicijske naložbe, vendar samo po kriteriju celovitosti naložbe in njene ekonomske uspešnosti. Ob sedanjem ali celo nižjem številu zaposlenih predvidevamo realno rast osebnih dohodkov. Pogoj za to pa je primeren poslovni rezultat, to je takšen, ki bo omogočal tudi normalen razvoj delovne organizacije. Z drugimi besedami: nujno bo resnično iskanje še preostalih notranjih rezerv!

R. K.

in žvečilne gume. Ideja temelji na boljšem izkoriščanju združenih specializiranih proizvodnih potencialov in na koncentrirani prodaji oziroma marketinški funkciji. Delitev proizvodnih programov ni upoštevala njihove različne ekonomske uspešnosti, temveč izključno načela produktivnosti in ekonomičnosti. Sprejeta je bila predpostavka, da bo skupen rezultat tako organiziranih programov večji, kot če imajo posamezni subjekti mešane programe. Navedeni programi imajo skupno izhodišče v celotni marketinški funkciji.

Nihče izmed teh nosilcev ne more sam uspešno tržno konkurirati na jugoslovanskem trgu, saj bi bila lastna marketinška aktivnost predraga za učinkovito komercializacijo outputov ali izhodov navedenih proizvodnih dejavnikov. Kompletirani program konditorstva nas postavlja ob bok jugoslovanskih nosilcev konditorstva in samo od naše marketinške spretnosti bo odvisno, ali bomo uspešni ali ne. Težko si zamišljamo razmere, v katerih bi se lahko posamezni nosilec programa odpovedal skupni tržni funkciji; posebno, če se zave, da se konkurenčna bitka seli iz proizvodnih prostorov na trg.

Tragiko naše tržne neučinkovitosti smo že navedli. Šele spoznanje in priznanje tega problema nam daje možnost, da ob hitri reorganizaciji in spremembi koncepta dela rešimo potapljanje naše tržne situacije. Gre za vse dele marketinške funkcije, ki samo ob ustreznem uveljavljanju celotnega marketinškega miksa ali mešanice pomeni učinkovitost.

Več kot pred desetimi leti je delovna organizacija Žito zastavila prizadevanja za učinkovito zunanjetrgovinsko uveljavljanje nekaterih proizvodnih programov. Rezultati so vidni, saj smo prav v zadnjem letu dosegli presežek izvoza nad uvozom.

Vsi konditorski programi pa niso enako uspešni. Nekateri imajo komparativne izvozne prednosti, zato smo pri združevanju sredstev za razvoj gledali predvsem na tiste konditorske programe, katerih ekonomika izvoza je ugodnejša. Vse to seveda z idejo, da nam notranji tokovi in skupni interesi Žita omogočajo izrabo uvoznih možnosti pri najbolj potrebnih proizvodih. Nihče ne more narediti koraka iz tega sistema, ne da bi prizadel drugega, ki je vezan na ta sklenjen tok.

Logika razvoja konditorstva ima tesno povezavo z našim najpomembnejšim kooperacijskim partner-

jem, to je s firmo Hitchler, ki ni vlagala v nosilce proizvedenih posameznih programov, temveč izključno v programe delovne organizacije Žito. Na vsak način so koncipirani tudi programi, ki jih imamo pripravljene za naslednje leto. Vprašanje je, kako bi neustrezna organizacija vplivala na razmestitev proizvodnih kapacitet tega tujega partnerja med našimi subjekti.

Vidne so tudi programske vezi med posameznimi deli konditorske proizvodnje, ker je vedno bolj v ospredju proizvod, ki je rezultat dela dveh nosilcev.

Uspešnost konditorstva je zelo odvisna od dinamičnega razvoja tehnologij in proizvodnih sortimentov. Proizvodni programi se v tej dejavnosti rojevajo in umirajo hitreje kot drugje, saj je proizvodna elastičnost velika in tržna zahtevnost še večja. Razvili smo skupno razvojno funkcijo, ki temelji na povezavi koncentrirane službe z nosilci odgovornih tehnoloških in ekonomskih funkcij po posameznih temeljnih organizacijah. Zelo neodgovorno bi bilo rušiti ta izvor novitet in korektur, saj je to eden izmed najpomembnejših pogojev za uspešno preživetje.

Ob vseh teh velikih idejah razvojnega razmišljanja deluje naša maloprodaja po klasičnih načelih in z nedodelano idejo o tipizirani „Žitovi prodajalni“. Ta nosi v sebi željo po predstavljanju in uspešni prodaji v sistemu proizvedenega sortimenta in željo po sodobni (hitri) prehrani na prodajnem mestu. Ta smer bo v bodoče oplemenitila konditorsko področje in nedvomno tudi na široko odprla vrata za privatni kapital.

Razvoj gospodarskega sistema odpira problem naše osveščenosti za analizo ranljivosti gospodarskega sistema Žito in še posebej ranljivosti njegovih posameznih delov, ki jim danes rečemo tozdi ali delovne enote. Proučiti moramo vse argumente in protiargumente, ker gre za merljive inute in outpute — vložke in izločke — in za skupni cilj, to je dolgoročno likvidnost kombinata in s tem tudi socialna varnost zaposlenih.

Sklepna misel

V času, ko razmišljamo o ekonomski reformi v naši delovni organizaciji, imajo najodgovornejšo vlogo vodilni in vodstveni delavci, ki morajo pokazati znanje ter s sodelovanjem pomagati najti take rešitve, ki ne bodo prizadele ne celote in ne njenih posameznih delov. Prepričani smo, da bo na začetku zelo težko zapustiti okope posameznih graščin in zamenjati imenovalce v naših računih. Ekonomska situacija, ki pa ni več vprašljiva, nas sili v zelo zaprte dialoge in zelo odgovorno ravnanje. Doživljali bomo selekcijo ali izbor razmišljanj in po vsej verjetnosti tudi kadrovske selekcije na vseh ravneh odločanja. Vodilnim in vodstvenim delavcem moramo povedati, če se z njimi ne bomo strinjali, da je to tako in da je bolje, če bi uveljavljali svoja razmišljanja v drugih podjetjih. V to vključujemo tudi poslovodstvo podjetja, ki ima nedvomno pomembno mesto v tej igri; če ne prodre z modelom, ki ga zagovarja tudi ne more sprejemati odgovornosti za nadaljnjo usodo podjetja!

Marko Sok
Rudi Kajtner

Študijsko srečanje komunistov

O trgu v našem gospodarstvu

Člani osnovnih organizacij komunistov iz temeljnih organizacij Šumi, Pekarstvo in testeninarstvo, Mlini, Blagovni promet in iz Delovne skupnosti skupnih služb so pripravili v sodelovanju s študijskim središčem ZKS

Ljubljana prvo izmed predvidenih šestih študijskih srečanj, na katerih name ravajo razpravljati o aktualnih družbenopolitičnih in gospodarskih vprašanjih. Na prvem tovrstnem srečanju, ki je bilo 21. novembra, je spregovoril doktor

Tozd Mlini

Srečanje z upokojenci

V petek, 25. novembra, je bilo v menzi tozda Mlini vsakoletno srečanje z upokojenci, ki so bili pred časom zaposleni v tej temeljni organizaciji. Skupaj s sedaj aktivnimi delavci so upokojenci pro-

slavili 29. november — praznik republike in bližajoče se novo leto. Na srečanje je prišlo kar blizu 50 bivših sodelavcev. Prisotne je pozdravil predsednik delavskega sveta Mlinov Heine Henrik, nato

pa je predal besedo direktorju tozda Petru Krušiču, ki je predstavil letošnje novosti, predvsem nov stroj za pakiranje mok, prikazal poslovanje temeljne organizacije in opisal težave, ki jih spremljajo pri vsakdanjem delu, na katere pa dostikrat sami ne morejo vplivati. Vsem upokojencem je zaželel prijetno praznovanje in obilo zdravja v prihodnjem letu.

Na srečanju so sodelavcem slovesno podelili tudi jubilejne plakete za 10, 20 in 30 let skupne delovne dobe.

Po kosilu se je v prijetnem vzdušju ob kozarčku vina razvil prijeten pogovor, ki se je nadaljeval v popoldanske ure. Ob slovesu so izročili upokojencem tudi priložnostna darila ter se jim zahvalili za obisk.

Del upokojencev, ki so se v lepem številu udeležili srečanja v Mlinih.

Nova pridobitev tozda Maloprodaja

Odprli bife v Zastavinem centru

V novozgrajenem Zastavinem centru na Tržaški cesti v Ljubljani je bil 9. septembra odprt „Caffe bar“ — bife Žitovega tozda Maloprodaja. Bife je v prvem nadstropju centra, to je nad avtomobilskim salonom.

O tem, kaj pričakujejo od nove pridobitve, smo se

Prvi gostje bifeja so bili zadovoljni tako z njegovo opremljenostjo kot tudi s ponudbo in postrežbo.

pogovarjali z direktorjem tozda Maloprodaja Edom Novakom.

Povedal je, da bo poslovni odnos med tozdom Maloprodaja in Zastava avtom urejen z najemno pogodbo, saj je prostor, v katerem je bife, last Zastava avta, medtem ko je oprema lokala last tozda Maloprodaja. Oprema je sodobna; poleg točilnega pulta so v lokalu tudi mizice in oblazinjeni sedeži. Tako ni razloga, da se gosti ne bi dobro počutili.

Bife obratuje od 7. ure zjutraj do 15.30, ker je obratovalni čas vezan na obratovanje vsega Zastavinega centra. V bifeju je zaposlen en delavec, za uspešno poslovanje bife-

ja pa se po besedah direktorja Maloprodaja Eda Novaka ni treba bati. Njegovo razmišljanje potrjuje dejstvo, da se je deset koledarskih dni po začetku obratovanja sukul milijonov starih dinarjev, čeprav še niso bili postavljeni niti napisi na stavbi, ki bi obiskovalcem centra kazali, kje je bife, pa tudi številne dejavnosti Zastavinega centra še niso začele živeti.

V sodelovanju z Zastavo se je porodila ideja, da bo prejela vsaka stranka Zastavinega centra kupon za brezplačno kavo v bifeju. Nastale stroške bosta pokrila v dogovoru oba tozda — naš tozd Maloprodaja in Zastavin tozd Zastava avto.

Vse kaže, da je tozd Maloprodaja s Caffe barom vgradila nov kamenček v mozaik svojega uspešnega poslovanja...

V razpravi je tekla beseda predvsem o tem, kako bodo predvidene spremembe v skladu z našimi temeljnimi načeli, kot so samoupravljanje, družbena lastnina in socializem. Udeležba na prvem študijskem srečanju komuni-

stov ni bila ravno najboljša, pa čeprav naj bi bila za vse člane osnovnih organizacij ZK obvezna. Poudarimo naj, da so tovrstna srečanja odprta, torej se jih lahko udeležijo vsi, ki jih določene teme zanimajo!

Septembra v Ljubljani in v Bistri

Praznovali smo 30 let Živilskega kombinata Žito

Besede glavnega direktorja Marka Soka na svečanosti ob 30-letnici delovne organizacije

Žito včeraj in danes - za jutri!

„Združena delovna organizacija ŽITO je bila ustanovljena 28. junija 1958. V tridesetih letih se je iz prvotne skromne mlinarske zasnovane delovne organizacije Žito razvilo v močan in poslovno sposoben živilski kombinat, v katerega so se vključile tudi organizacije združenega dela s spoštovanjem vredno tradicijo. Tako je na primer Šumi že praznoval 110-letnico in Imperial 90-letnico svoje ustanovitve, kar kaže na veliko bogastvo tradicije, ki jih vsebujejo naši proizvodni programi in tudi na veliko tradicijo delovanja v naši dejavnosti.

Naši hiši daje osnovni pečat mlinarsko-pekarska dejavnost, s katero pokriva več kot tretjino slovenskih potreb. Znano je, da smo preživeli mnogo ekonomskih modelov, s katerimi je država poskušala urediti to, za standard ključno področje. Med seboj so se razlikovali samo po stopnji administrativnega reguliranja, vendar

Veliko zanimanja je vzbudil srečelov z razmeroma privlačnimi dobitki. Glavni dobitnik je bil moped Tomos avtomatik, srečni dobitnik pa Iztok Majcen. Na sliki: gneča pred vrati, kjer so izdajali dobitke.

Kar nekako v senci svečanega vzdušja so potekali boji na sedmih letnih športnih igrah delavcev Žita, na katerih so se ob nekoliko skromnejši udeležbi športnikov spet najbolj izkazali tekmovalci iz Pekarstva in testeninarstva in športnice iz Imperiala. Na sliki: kros in vlečenje vrvi sta bili najbolj gledani disciplini.

zagotovitve višje kvalitete. Ne gre več samo za moderne linije, ki nedvomno imajo svoj pomen, temveč gre za organizacijo proizvodnega procesa, kvalitete surovine in kadre. Poznana je naša usmeritev v iskanje kvalitetne pšenice, kar je v naši državi svojevrsten problem, saj ta kaže dolgoročno težnjo po upadanju. Uspešni smo se prepričati, da moramo razviti mrežo „mini pekarn“, saj je to pogoj, da vrnemo pekarstvo na tradicionalno kvaliteto, ki smo jo s programom privatnih pekarn, na žalost na škodo potrošnikov, zamenarili. Intenzivno delamo na vključitvi privatne

Neglede na spremenljive ekonomske pogoje delovanja mlinarsko-pekarske dejavnosti je leta v naši delovni organizaciji dosegla velik razvoj. Začetni fazi konstituiranja kombinata, za katero je bilo značilno intenzivno vključevanje posameznih proizvodnih obratov, je sledila faza rekonstrukcije, ki je pomenila usklajevanje kapacitet s potrebami posameznih preskrbovalnih območij in tehnološko posodobitev preskrbovalnega kompleksa. Obdobje zadnjih desetih let pa je minevalo v znamenju prizadevanj za dolgoročno zagotovitev potrebnih količin pšenice in moke na osnovi sovlaganj v Vojvodini, Slavoniji in Sloveniji. Rezultat teh prizadevanj je, da imamo več kot 90 odstotkov potrebnih količin pšenice dolgoročno zagotovljenih, kar je seveda kvalitetna osnova za vse ostale aktivnosti.

Poleg tega smo v zadnjih desetih letih izvedli vrsto rekonstrukcij naših pe-

pa vse do danes v tej državi še nismo ugotovili, da sta mlinarstvo in pekarsko tudi gospodarski dejavnosti s svojimi poslovnimi motivi in cilji, ki ne gredo vedno v korak s socialno politiko in družbenoekonomskimi hotenji. To so problemi, ki se danes kažejo na temi „osnovni kruh oziroma delavski kruh“ in na prizadevanjih, da rešujemo standard z nerazumnimi cenovnimi odnosi.

karn, s katerimi smo zamenjali zastarele kapacitete in že počasi uveljavljali kriterij višje kvalitete. Na osnovi vsega tega ima danes Žito tehnološko kvalitetno razvito mlinarstvo in mrežo 23 pekarn, ki so že sposobni, ob zagotovitvi ostalih pogojev, proizvajati visokokvalitetne izdelke.

Vsa naša prizadevanja na preskrbovalnem področju se sedaj odvijajo v smeri

ga kapitala v te male obrate, saj je to pot za hitrejši in učinkovitejši razvoj te dejavnosti. Nenavadna je tudi naša poteza, s katero smo v jeseni odprli v naši delovni organizaciji pekarsko šolo, v kateri bomo z našimi strokovnjaki izpeljali teoretično in praktično šolanje delavcev, ki delajo v neposredni proizvodnji.

Boj za kvaliteto je nedvomno neregularen, če

ni ustrezne konkurenčnosti različnih ponudnikov, zato se s pekarsko dejavnostjo usmerjamo tudi v izvoz in v kratkem bomo imeli možnost preizkusiti svoje sposobnosti na zahtevnejših tujih trgih.

Ko nekako z zadovoljstvom naštevam pretekle dosežke in bodoče usmeritve preskrbovalne dejavnosti v Žitu, ne smem pozabiti na velik pomen mesta Ljubljane pri ustvarjanju pogojev za naš razvoj, saj do sedaj ekonomsko nismo bili sposobni samostojno zagotavljati potrebnih finančnih sredstev za navedene projekte. Nasploh smo bili deležni pomoči od skoraj 26 ob-

programom. V ta sklop spada nov program predelave žitaric, to je družina „Crispy“, ki je tudi mlinarstvo odločno postavil na področje tržnega uveljavljanja. V tej povezavi je poseben programski razvoj dosegla proizvodnja testenin in proizvodnja za-

mrznjene hrane, saj sta tržno in ekonomsko vsak dan bolj uspešni.

Ob velikih preskrbovalnih kapacitetah našega kombinata nekako v zatišju deluje v našem sistemu tudi 40 klasičnih prodajaln. Njihova poslovna

Visoko domače priznanje

„Žitov zlati znak“ Francu Puterlu

Ob 30-letnici ustanovitve Živilskega kombinata Žito je delavski svet delovne organizacije na svoji tretji seji 31. avgusta letos sklenil, da se podeli Francu Puterlu „Žitov zlati znak“ za izjemne osebne zasluge pri razvoju in vodenju Živilskega kombinata Žito v prvih dvajsetih letih obstoja. „Žitov zlati znak“ je v imenu kolektiva podelil Marko Sok.

Tovariš Puterle je bil leta 1956 imenovan za direktorja Mlinarske industrije, ob ustanovitvi Živilskega kombinata Žito pa je postal njegov glavni direktor in nato vodil kolektiv Žita vse do svoje upokojitve leta 1976.

Od vsega začetka je Franc Puterle ustvarjalno sodeloval pri konceptu sodobnega razvoja kombinata Žito. Leta 1958 je bil na samoupravnih organih sprejet desetletni program izgradnje kombinata, ki je predvideval

zdržitvami manjših pekarn, z njihovo posodobitvijo in z gradnjo novih. Glavni direktor Franc Puterle je sodeloval s svojimi sodelavci pri izdelavi programa nadaljnega razvoja Žita tudi v letih od 1968 do 1970, ki je predvideval intenziven razvoj konditorstva.

Živilski kombinat Žito je do sredine sedemdesetih let pod vodstvom tovariša Puterla zrasel v pomemben gospodarski subjekt. Ob ustanovitvi kombinata so se združila področna podjetja mlinarske industrije iz Ljubljane, Lesc in Domžal ter trgovski podjetji Žito Ljubljana in Klasje Kranj s skupaj 330 zaposlenimi delavci. Do leta 1973 pa se je priključilo še 24 podjetij s 55 predelovalnimi obrati. Tako je nastal 1700-članski kolektiv, katerega osnovne dejavnosti so že takrat bile mlinarstvo, pekarsko in konditorstvo.

Franc Puterle se je prisrčno zahvalil za podeljeno priznanje.

najprej zgraditev silosov in skladišč za surovine ter končne izdelke, nato zgraditev ustreznih mlinarskih zmogljivosti in tovarno testenin. Program je bil dosledno uresničen, za kar ima nemalo zaslug tudi tovariš Puterle. Sledil je intenzivni razvoj na področju pekarskega s številnimi

Kot glavni direktor si je Franc Puterle ustvaril velik ugled v kolektivu in zunaj njega. Sodelavci so ga poznali kot prizadevnega, vestnega in nepopustljivega, hkrati pa po tem, da je znal prisluhnuti utemeljenim predlogom strokovnih sodelavcev in samoupravnih organov.

čin, v katerih naš kombinat zagotavlja preskrbo.

Pomembno podporo pa smo v našem razvoju imeli tudi v Republiškem komiteju za trg in splošne zadeve in v Zavodu za rezerve SR Slovenije, saj sta sledila vsem našim akcijam na področju preskrbe. Iz mojih navedb je izrazito opazna usmeritev naše delovne organizacije k socialnim in ekonomsko donosnejšim proizvodnim

uspešnost je sicer spremljiva, vendar je njihova funkcija opazna in je ne moremo zanemarjati iz zornega kota lokalne prekrbe in specializirane ponudbe našega sortimenta.

Omenil sem že bogato tradicijo naše konditorske dejavnosti, ki je s priključitvijo v Žito dosegla obsežen razvoj in postala ekonomsko dolgoročno najtrdnjši temelj naše organizacije. Tovrstna proizvodnja je v Jugoslaviji močno razvita in ni neskomno poudariti, da so programi Gorenjke, Imperiala in Šumija v samem vrhu in poleg tega še izvozno uspešni.

V zadnjih nekaj letih poteka obsežna programska prenova oziroma dopolnitev v teh proizvodnjah, ki bo še okrepila tržno uspešnost in rentabilnost. Vsi naši konditorski programi so izvozno usmerjeni in v tem letu se bližamo rezultatu, ko bomo izvozili eno tretjino celotne količine proizvodnje in to izključno na konvertibilna tržišča.

Za marsikoga je presejnetljivo dejstvo, da smo v prvem polletju tega leta izvozili za 300.000 dolarjev več, kot uvozili. Pretežni del naše zunanjetrgovinske aktivnosti temelji na kooperacijskih pogodbah, v okviru katerih pa ima prevladujoči pomen dolgoletni poslovni partner Walter Hitschler iz Nemčije.

V tridesetih letih skupnega življenja smo postali delovna organizacija z 2650 zaposlenimi delavci, od tega več kot 170 z visoko in višjo izobrazbo. Ti delavci so organizirani v enajstih tozdih in bodo letos ustvarili 200 milijard novih dinarjev ali 20.000 milijard starih dinarjev celotnega prihodka.

Brez dvoma je temelje delovne organizacije posta-

vil tovariš Franc Puterle-Cure, ki je v celoti izkoristil svoj čas in dobro organiziral poslovne funkcije, s katerimi je uspeval voditi skupne interese delovne organizacije. Razdobje fe-tišiziranja temeljnih organizacij pa je pripeljalo Žito do roba razpada. Tako je bila delovna organizacija leta 1981 pred ukrepom družbenega varstva. Z obsežnimi kadrovske spre-membami so se medsebojni odnosi pri nas izboljšali, vendar še zdaleč niso na ravni, ki bi omogočalo izkoriščati učinke skupnih prizadevanj. Ob še vedno trajajočih nihanjih in za-blodah nekaterih poslovodnih delavcev so zanimive vedno bolj glasne zahteve delavcev po večji enotnosti in učinkovitejšem reševanju skupnih pristopov. Nastala klima ustvarja še večje zanimanje za ustavne spremembe in izhodišča, ki se pojavljajo v zvezi z novo samoupravno zasnovo delovne organizacije.

Mislim, da nam pretekli delovni uspehi dajejo pravico na tej skromni svečanosti obeležiti našo 30-letnico. Prepričan sem, da je delovna organizacija Žito dorasla v poslovno močno in sodobno organizacijo združenega dela, ki lahko s pametnim nadaljevanjem sedanje usmeritve omogoči še večje zadovoljstvo zaposlenih in, kar je najpomembnejše, tudi zadovoljstvo naših potrošnikov.

Na koncu se zahvaljujem vsem delavcem kombinata za sodelovanje, posebej pa se zahvaljujem samoupravnim organom in družbenopolitičnim organizacijam za pomoč v skupnih prizadevanjih poslovodnih delavcev tega kombinata za uspešno poslovanje!"

Visoka državna priznanja

Predsedstvo SFRJ odlikovalo 22 delavcev Žita

V okviru prireditev ob 30-letnici delovne organizacije Žito je bila v petek, 16. septembra, slovesnost, na kateri je predsednik skupščine občine Moste-

Polje Ivo Samec izročil dvaindvajsetim delavcem Žita odlikovanja predsedstva SFR Jugoslavije.

Odlikovanja so prejeli:

Med odlikovanci je prejel najvišje odlikovanje Slavko Puš iz tozda Mlini.

K prijetnemu vzdušju je prispevala s svojim nastopom tudi folklorna skupina z venčkom notranjskih plesov.

Tozd Pekarna Vrhnika

Zabavno do jutranjih ur

V soboto, 26. novembra, je bilo v Pekarni Vrhnika družabno srečanje zaposlenih in upokojencev tozda v počastitev praznika republike. Srečanje sta skupaj organizirala sindikalna in mladinska organizacija.

Ob 17. uri so se v prostorih ekspedita vrhniške pekarnice zbrali delavci tozda, upokojenci in povabljeni gostje. Najprej je prisotne pozdravil predsednik sindikalne organizacije, o delovnih uspehih in težavah v iztekajočem se letu ter o načrtih za prihodnje leto pa je spregovoril direktor tozda Andrej Košak. Vse navzoče je pozdravil tudi Franc Puterle, dolgoletni

direktor Žita.

V nadaljevanju slovesnosti so podelili jubilejne plakete vsem sodelavcem, ki so letos dopolnili 10, 20 ali 30 let delovne dobe. Nato so zadoneli prvi takti glasbe in na plesišču so se zavrteli najbolj nečakani plesalci. Za glasbo in ples je dodobra poskrbel ansambel Fantje z vseh vetrov. Udeleženci srečanja so se

● Za zasluge in uspehe pri delu, pomembne za socialistično graditev države, je bil odlikovan z **Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo:**

Vekoslav PUŠ

● Za zasluge in uspehe pri delu, pomembne za napredek države, so bili odlikovani z **Redom dela s srebrnim vencem:**

Franc AŽMAN
Antonija BENČINA
Jože BLAŽIČ
Izidor FLORJANČIČ
Minka GRABLOVIC
Marija KOŠIR
Marta KRAMBERGER
Filip ŠPIK

Tozd pekarstvo in testeninarstvo

Prvič tako množično srečanje

V soboto, 10. decembra je bil v Domu JLA v Ljubljani letni članski sestanek sindikata tozda Pe-karstvo in testeninarstvo. Prvič v zgodovini tozda se je skupaj zbralo kar blizu 400 delavcev iz vseh delovnih enot.

V uradnem delu srečanja so sprejeli letno poročilo o delu sindikata, izvedli so nadomestne volitve za nekatere člane izvršnih odborov sindikata in sprejeli usmeritve za delo v prihodnjem letu. Nato

● Za prizadevanja pri socialistični graditvi države je bil odlikovan z **Medaljo zaslug za narod:**

Ivan VUKMAN

● Za prizadevanja in uspehe pri delu so bili odlikovani z **Medaljo dela:**

Alojz DVOJMOČ
Franc GABROVŠEK
Marija KOTNIK
Franc KRANJEC
Sulejman MEHANOVIČ
Franc PAVLIN
Ivana PETROVČIČ
ALOJZ ŠTIH
Ivanka TROBEVŠEK
Rudi TURK
Marija VELKAVRH
Jože VRBANC

Vsem odlikovancem iskreno čestitamo!

so svečano podelili jubilejna priznanja sodelavcem, ki so dopolnili 10, 20 in 30 let skupne delovne dobe.

Za dobro počutje vseh je nato po svojih močeh skrbel zabavni ansambel iz vojašnice Borisa Kidriča. Po običajni začetni zadržanosti so plesalci napolnili plesišče, ki je kmalu postalo celo premajhno. Dobre volje je bilo na pretek in vsi so menili, da bi se morali še večkrat srečati v takšnem številu.

družabne igre, ki so izpolnjevale premore in — če je še tako težko priznati — tudi vinska kapljica.

Plesalci in godci so kar tekmovali med seboj, kdo bo bolj vztrajen in marsikdo se je ob pogledu na uro kar presenečeno zdrznil, saj so se zvoki poskočne glasbe razlegali vse do pol pete ure zjutraj, ko se je zunaj začela temna noč umikati prebujajočemu se novemu dnevu...

Razpoloženje je bilo iz ure v uro boljše, k čemur so po svoje prispevali svoj delež poskočna glasba,

Besedovanje ob delu

Medsebojni odnosi bi morali krepiti zavest . . .

V 2. številki našega Glasnika smo pod naslovom Tudi o tem bi veljalo razmišljati obravnavali komuniciranje s tujino, ki se je v zadnjih letih pod geslom, da je treba tudi zunanjetrgovinsko poslovanje podružabiti, spremenilo v tem smislu, naj se vedno večje število, sicer odgovornih oseb, vključuje v neposredno kontaktiranje s tujimi partnerji in ne le tisti, ki imajo to v opisu delovnih nalog. Razmišljanje v članku se je končalo z vabilom, naj bi o tem spregovorili tudi drugi, ni pa znano, ali je članek sploh zbudil kakšno zanimanje.

Ker pa je komuniciranje s tujino le en del pretoka informacij — in to tisti del, ki gre navzven, bo morda koristno, če temo razširimo še na pretok informacij znotraj delovne organizacije. Ni vseeno kako poteka informiranje znotraj določenega sistema in kakšni so odnosi med ljudmi, kajti od teh je mnogokrat odvisna tudi kvaliteta informacije in ton komuniciranja.

Že dolgo je znano, da na zahodu namenjajo veliko pozornosti medsebojnim odnosom tako imenovanim — human relation (izg.: hju-man relejšens). Podjetniki zavestno in ne le slučajno skrbijo za to, da vladajo med zaposlenimi čim boljši medsebojni, prijateljski odnosi, kajti le dobro razpoloženi in dobro hoteči delavci lahko prispevajo več k skupnemu rezultatu.

Na tem mestu se ne bi spuščali v strokovno analizo teh odnosov, ki so obravnavani v obširni literaturi in so posebna strokovna disciplina vodenja podjetij. Upravljanje podjetij, ki vključuje določeno hierarhijo v opravljanju nekega delovnega postopka, namreč ne izključuje dobrih medsebojnih odnosov med izvajalci, temveč nasprotno — dobri medsebojni odnosi omogočajo kvalitetno opravljanje del za doseg končnega cilja. Kakor hitro se ta veriga delno ali v celoti pretrga, pride do neusklajenega delovanja in s tem do zmanjšanja zaželenega rezultata.

Odločanje je iz upravljanja ali vodenja izvzeto, kajti to je pristojnost, ki je vezana na obliko lastne. Prenašanje informacij je torej del poslovnega dogajanja, ki povezuje posamezna poslovna ali proizvodna dogajanja, v katerih se izraža osebna pripravljenost vsakega posameznega subjekta v tem postopku. V tem, koliko vsak posameznik v tem skupnem delovanju najde svoj lastni interes in gre prek svojega delovanja ter prenaša na skupen rezultat, pa je iskati razloge za dobre medsebojne odnose.

Na te odnose vpliva torej vsak posameznik, zato jih

je treba razvijati in negovati, skratka ustvarjati vzdušje, v katerem bo vsakomur priznana veljavnost njegovega dela, prispevka, neglede na to, na katerem koncu hierarhične lestvice se nahaja. V naši praksi pa se pogosto dogaja, da se funkcije odločanja mešajo s funkcijo upravljanja in izvajanja in da se na ta način povsem neutemeljeno krhajo medsebojni odnosi. Kljub deklarirani skrbi za delovnega človeka, je ta v našem vsakdanjem življenju pogosto pozabljen. Niso redki primeri, ko delavci zaradi pozabljenosti skrbi za medsebojne odnose — medsebojno spoštovanje s pasivnostjo opravljajo določene delovne naloge, ko zaradi neustreznega informiranja in slabega komuniciranja prihaja do poslovnih težav.

Notranje nekoristen, divergenten sistem sporazumevanja, nespoštovanja lahko vodi do nena-meravane spremembe poslovnega cilja. Taki sporazumi so v bistvu pogosto že posledica predpisov, ki poslovne cilje postavljajo na različne delne nivoje, ki med sabo niso dovolj trdno povezani. Konkretno — poslovni cilj delovne organizacije se v sedanjih pogojih lahko razlikuje od poslovnega cilja temeljne organizacije.

Delitev dela že sama po sebi od nekdanj prinaša med sodelujoče v proizvodnem procesu neko razmerje, ki v taki ali drugačni obliki terja komuniciranje med njimi. Sodobna tehnologija in organizacija proizvodno-poslovnih tehnik ob drugih oblikah komuniciranja, računalniške informatike, ki se je na sploh razbohotila, specifične oblike kontaktiranja med ljudmi ustvarja tudi posebej zapletene odnose med ljudmi. Toda ne le tehnika s svojimi pisnimi, akustičnimi in vidnimi sporočili, temveč tudi ekonomska politična in sociološka spoznanja vnašajo v odnose med ljudmi nova vedanja, ki barvajo in dajejo ton komuniciranja med sodelavci. Prenašanje vodstvenih upravljaljskih (ma-

nagement) sporočil v naši družbi se vse bolj plemeniti s samoupravnimi oboležji, ko vsakdo, kjer je to le mogoče, k informaciji, sporočilu, dodaja tudi delček lastnega, svoje ocene in se tako smisel sporočila pogosto menjuje, spreminja v učinku, to pa rojeva nove medsebojne odnose med ljudmi, zaposlenimi.

Tisti, ki so v komuniciranju bolj spretni, dobivajo v svojem delovnem okolju vse večji vpliv na način, ki jim po organizacijski zgradbi sploh ne pripada. Medsebojni odnosi se prepletajo tako, da prihaja do poseganja na druge delovne naloge. Veliko nas je, ki opuščamo del svojih delovnih zadolžitvev, ko se miselno ali govorno ukvarjamo z nalogami drugih, jih ocenjujemo, zboljšujemo, grajamo, ne da bi se zavedali, kako ne poznamo celotne narave tistih delovnih nalog, ki si jih s tem svojimo. In vendarle, tako prihaja do kontinuiranega samoupravnega obnašanja vseh, kar se odraža na produktivnosti in s tem tudi na končnem rezultatu, na uspehu dela.

Pogosto je slišati, da je ena od hib jugoslovan-

skega gospodarstva tudi organizacija dela. Le ta se ne izraža samo prek materialnega toka, ki ga povzročajo težave, ampak je odvisna tudi od odnosov med sodelavci, ki sodelujejo v proizvodnem ali poslovnem postopku. No, in končno smo tam, kjer smo: raznolikost hotenj, neprivržnost ideji za doseg enotnega cilja vpliva na celotno vzdušje, na naš vsakdan, na našo nezadovoljnost. Prav pa bi bilo obratno, da bi naši vsakodnevni medsebojni odnosi krepili med nami zavest o skupni odgovornosti za naš skupni poslovni cilj in zato za boljše medsebojno sodelovanje.

Ker se bližajo novoletni prazniki in z njimi čas, ko bo nekaj starega preminilo, se rodilo nekaj novega, izkoristim to priložnost, da zaželim vsem sodelavcem naše delovne organizacije zdravo, delovno in poslovno uspešno leto 1989, naš skupni, boljši jutrišnji dan. Da bi novoletne želje ostale v nas in nas vse leto krepile v vsakdanjem delu, v katerem so dobri, prijateljski, tovariški odnosi velika vzpodbuda!

B. V.

Novost na tržišču

Lasagna z mesom

Tovarna testenin Pekate je pričela z novo smerjo razvoja — finalizacija testenin.

Pred nami je prvi tovrstni izdelek v zamrznjeni obliki: **lasagna z mesom**. To je testeninska specialiteta iz italijanske kuhinje. Ker je s pripravo lasagen veliko dela, vam priprava zamrznjene lasagne prihrani veliko dela in časa pri nabavi surovin, pripravi lasagne in pri pomivanju posode.

Proizvod se prodaja v aluminijevi podložki, v kateri so tanki sloji testenin, med njimi pa okusen mesni nadev. Lasagna je prelita z bešamelom in posuta s parmezanom.

Priprava je hitra in enostavna. Odstranimo pokrovček in zamrznjeno lasagno z mesom skupaj z alu-podložko v mrzlo pečico ter pečemo 45 minut pri 200 stopinjah Celzija. Ko je spečena, počakamo nekaj minut, nato jed razrežemo

Vsebina zadostuje za štiri osebe.

Ker je lasagna italijanska specialiteta, smo se hoteli po okusu čim bolj približati zahtevam italijanske kuhinje. Upamo, da

Zagonetka

Joj, kam bi del . . . ?

Izvoz se pod bremenom razlike med lastno proizvodno ceno in izvozno ceno, ali kratko rečeno pod težo izgube, ki jo prinaša, vse bolj upogiba. Brema je vse težje. Domače cene astronomsko naraščajo, stimulacij skoraj ni. Tečaj tujih valut ne sledijo inflaciji. Domače tržišče še sveže pogoltne vse, kar je proizvedenega sladkega. Do kdaj bo tako?

V pogojih, ki omogočajo donosnejšo prodajo doma, se resnično upravičeno zastavlja vprašanje, zakaj izvažati po cenah, ki ne krijejo niti direktnih stroškov ali ki niso donosne niti ob upoštevanju materialnih faktorjev po svetovnih cenah? Vsekakor je izračun lastne cene le eden izmed indikatorjev oblikovanja tržne cene, ki je podvržena v mednarodni trgovini ne le kupčevi samovolji, temveč tudi in predvsem tretjemu partnerju — državi, ki spodbuja ali obremenjuje določen izvoz — uvoz. Gre za vplive skupin držav pri pospeševanju ali zaviranju določenega izvoza — uvoza.

Prehrana, kamor sodijo tudi konditorski izdelki, je še posebej pod varstvom države. Zaradi te skrbi matere države se je moral s prepovedanimi posli preživljati že Martin Krpan. Tudi danes je tako, da je prehod čez mejo težaven in zato Krpanova kobila vse bolj suha. Vse glasnejši so zvonovi o črnem delu za izvoz. Dejstvo je, da potrošniki v razvitih državah vse ceneje kupujejo izdelke iz nerazvitih držav, pod ceno v primerih, ko se v bistvu branijo pred vdorom tujega blaga, ker imajo lastnega na pretek in ker bi ga tudi radi izvažali v nerazvite države.

Poslujemo v kooperacijskem partnerstvu s firmo Hitschler, iščemo še druge kooperacije za močnati del proizvodnje. Je to smiselno, če nas že prva kooperacija hromi? Nekje pritiska bolj, drugod nekoliko manj. Do kam vzdržati? Nam je sodelovanje s tujino kaj prineslo? Je nekaj dobrega in nekaj slabega; veliko vidne izgube, malo vidnega dobrega.

Smo pred sklepanjem pogodb za izvoz v leto 1989. Ali še naprej pod ceno v izvoz, če lahko vse uvozimo, četudi ne izvažamo? Zakaj ne bi raje prodali vseh sladkarij okrog Svete Trojice, kjer so jih otroci željni?

Moja nasvet: Naredimo, napecimo jih toliko, da jih bo za vse dovolj — za doma in za izvoz. Naredimo skupno kalkulacijo, ne ločeno; in če bo rezultat dober, bo namen dosežen. Širimo se v širši tržni prostor in postajamo del njega; in sčasoma bomo v njem odrasli!

Blaž Veber

nam je to vsaj delno uspelo. Lasagno z mesom lahko postrežete kot predjed, kot glavno jed ali pa kot slavnostno večerjo ob koralnem zračku rdečega vina ter ob zvokih prijetne glasbe . . .

Regina Trobec-Pahor

LASAGNA
z mesom
zamrznjena testeninska specialiteta

NOVO
neto
900 g

Pekate

Sestavine:
testenine lasagne, mesni nadev (mrzlo goveje meso, sirijski kosmič, korenje, čebula, peteršilj, česen, poper, origano, sol, paradižnikova maza), bešamel (mleko, moko), parmezan.

Priprava:
Priprava je hitra in enostavna. Odstranimo pokrovček in damo zamrznjeno lasagno z mesom skupaj z embalažo v pečico ter pečemo 45 minut pri 200°C. Počakamo nekaj minut in nato razrežemo. Vsebina zadostuje za 4 osebe.

8 901400 401033

Rešite jo, saj ni težka!

Jubilejna nagradna križanka

Za objavljeno nagradno skandinavsko križanko razpisujemo tokrat naslednje denarne nagrade:

1. nagrada 25.000 dinarjev, 2. nagrada 15.000 dinarjev in 3. nagrada 10.000 dinarjev.

Pravilna rešitev in izžrebanci

Pravilna rešitev poletne nagradne križanke Pekar na Center iz druge številke glasila je naslednja:

Vodoravno: Center, stiskač, NL, ole, grenivka, snop, rekordi, dno, as, RI, tla, moč, DT, Edo, krtina, Na, cipa, isto, JVV, junec, Ta, arak, zadek, RK, palice, iks, IR, ec, AN, NI, pot, kipar, benko, ajda, vic, očim, Ra, kis, mleko, N,

Pravilne rešitve jubilejne nagradne križanke pošljite najkasneje do konca januarja na naslov: Živilski kombinat Žito, uredništvo Glasnika, Šmartinska 154, Ljubljana, s pripisom nagradna križanka.

pohlep, pak, etna, ara, IRA.

Prispelo je 65 rešitev, med pravnimi pa je žreb razdelil nagrade takole:

1. nagrado 10.000 dinarjev: Francki Hočevar, Kettejeva 3, 61240 Kamnik
2. nagrado 6.000 dinarjev: Katici Kondič, Metka bar, 61330 Kočevje
3. nagrado 4.000 dinarjev: Damjani Majer, tozd Pekarna Vrhnika

Izžrebancem čestitamo!

Zdravstveno varstvo in obratna ambulanta

Nadaljevanje s 7. strani

ugotavlja zadržanost z dela zaradi bolezni. Zaradi boljše izkoriščenosti delovnega časa velja opozoriti, da imajo v ambulanti prednost pri nudenju pomoči delavci, ki prihajajo po injekcije in na prevezovanja med 7. in 9. uro.

Ambulanta za medicino dela

V ambulanti za medicino dela redno potekajo pregledi živilske stroke za delavce, ki prihajajo na svojih delovnih mestih v proizvodnji ali v prometu z živili v dotik z živili. Namen teh pregledov je, da se prebivalstvu zagotovi zdravstveno neoporečno prehrano in s tem zavaruje njihovo zdravje.

V proizvodnji in prometu z živili ne smejo biti zaposlene osebe, ki bolehalo za kakršnokoli nalezljivo boleznijo ali za boleznijo, ki jo povzročajo črevesni ali kožni zajedalci; osebe,

ki izločajo povzročitelje nalezljivih bolezni (klicenosci); v prometu z živili pa še osebe, ki bolehalo za takšno boleznijo, ki vzbuja odpor pri potrošnikih. Zato morajo biti te osebe zdravstveno pregledane vsakih 12 mesecev, na klicenoštvo za vsakih 6 mesecev.

Tozd mora skrbeti za redno opravljanje teh zdravstvenih pregledov in o njih voditi ustrezno evidenco (za to so v tozdih oziroma delovnih enotah zadolženi posamezni delavci). Poskrbeti mora tudi, da imajo ti delavci „živilsko knjižico“ na delovnem mestu tako, da je dostopna inšpekcijskih organom, ki opravljajo zdravstveni nadzor.

Tudi delavec sam je dolžan skrbeti, da ima opravljen zdravstveni pregled in živilsko knjižico na delovnem mestu. Delavci morajo imeti tudi delovno obleko in obutev, ki zagotavlja higiensko

varstvo živil in osnovno znanje o higijenskem minimumu, ki si ga pridobijo na posebnih tečajih. S preventivnimi zdravstvenimi pregledi ugotavljamo v ambulanti za medicino dela zdravstveno, telesno in duševno stanje delavcev ter ocenjujemo njihovo delovno sposobnost z zdravstvenega vidika, odkrivajo zgodnje zdravstvene okvare in preprečujemo invalidnost. Preventivni zdravstveni pregledi so predhodni, specialni, obdobjni in drugi zdravstvenih pregledi.

S predhodnimi zdravstvenimi pregledi se ocenjuje predvsem delavčevo delovno sposobnost za določeno delo oziroma poklic z zdravstvenega vidika. Specialni zdravstveni pregled se opravlja za dela, na katerih se zahteva posebne zdravstvene pogoje in na katerih je nevarnost za poškodbe ali zdravstvene okvare večja. Na obdobjne zdravstvene preglede napoti tozd delavce, ki delajo na delovnih mestih z večjo nevarnostjo za poškodbe ali zdravstvene okvare v časovnih obdobjih, ki so opredeljeni v pravilniku o varstvu pri delu ali pa so ti že zakonsko določeni. Tozd mora zagotoviti enoti za medicino dela podatke o telesnih, duševnih, ekoloških obremenitvah pri delu, o stopnji zdravstvene ogroženosti in nevarnosti za poškodbe z napotnico, ki jo izda kadrovska služba tozda.

Zdravstveno stanje delavca ugotavlja zdravnik za medicino dela na podlagi lastnih ugotovitev, po potrebi pa napoti delavca še na specialističen pregled v drugo zdravstveno ustanovo.

Za celovit vpogled v delavčevo zdravstveno stanje delavec poleg napotnice prinese na pregled še svojo zdravstveno kartoteko.

Ker so preiskave vezane na laboratorijske izvide, mora priti delavec na pregled zjutraj na tešče in ne po nočnem delu.

Na osnovi opravljenih preventivnih pregledov zdravnik za medicino dela sestavi poročilo, ki poleg ugotovitev o delavčevem zdravstvenem stanju vsebuje še predloge za varstvene ukrepe v zvezi s preprečevanjem poklicnih obolenj in invalidnosti.

Med druge naloge medicine dela lahko štejemo še: sodelovanje pri humanizaciji dela in oblikovanju dela, analiza in zdravstvena ocena delovnega mesta, sodelovanje pri organizaciji odmorov, programirane aktivne rekreacije, skrb za družbe-

no prehrano — zaščitna prehrana in režim pitja tekočin, posebna skrb za skupine delavcev z zmanjšano delovno zmogljivostjo (nosečnice, matere, mladina, starejši delavci ipd.), preventivno letovanje, zdravstvena prosveta in vzgoja.

Zobozdravstvena ambulanta

Največ pripomb delavcev se nanaša na željo po čim hitrejši vključitvi v zobozdravstveno oskrbo. Te pa ni mogoče zagotoviti z obstoječo kadrovsko zasledbo, saj je že presežen normativ števila zaposlenih delavcev, za katere skrbi ena zobozdravstvena ekipa. Zato je bila sestanku kadrovskih delavcev ljubljanskih tozdov sprejeta pobuda, naj se z Zdravstvenim domom Ljubljana-Moste-Polje dogovori o možnosti za povečanje obsega dela. Zobozdravstvena ambulanta dela v ponedeljkih in torkih od 12. do 19. ure, ostale dneve pa dela od 7. do 14. ure. Za bolečinske primere pa odprta od 7. do 9. oz. od 12. do 14. ure.

Zdravstveno varstvo delavcev zajema vse ukrepe in aktivnosti, ki jih opravljamo za izboljšanje, utrjevanje in ohranitev zdravja delavcev, za humanizacijo dela posameznika in skupine delavcev, za preprečevanje in zmanjševanje primerov poškodb, obolenj ter invalidnosti, za zgodnje razpoznavanje ter hitro in uspešno zdravljenje bolezni. Zdrav način življenja, utrjevanje in varovanje lastnega zdravja pa je eden izmed pomembnih dejavnikov, s katerim lahko vplivamo na dinamično ravnovesje med človekom in okoljem in s katerim preprečujemo nastanek in razvoj bolezni!

glasnik

Izdaja Živilski kombinat Žito Ljubljana, Šmartinska 154. Glavna in odgovorna urednica Zlata Vidmar. Uredništvo: Žito, Šmartinska 154, Ljubljana, telefon (061) 442-981. Ureja uredniški odbor. Urednik in novinar Marko Pograjc. Pri urejanju sodeluje TDS Artum; grafična priprava Repro studio Mrežar; tisk v nakladi 2.000 izvodov Tiskarna Kresija — vsi v Ljubljani.

		TEGA LETA	OKONČINA PRI ŽIVALIH	SOSEDNJA DRŽAVA	AVTOMOB. OZNAKA ZRN	1	SISAK	NAŠA CELINA	„ZGORAJ BREZ“
					RAVEN RADIJ				
		VODNI HLAPI					RUDI PRAPRO-TNIK		
		NAJVIŠJA KARTA					ZADETKI PRI NOG.		
ŽIVILSKI KOMBINAT		AVTOMOB. OZNAKA NORVEŠKE	ŽAVBI ANDREJ	LANTAN TOVARNJA USNJ. IZDELK.		NAG			
NAELEK. DEL ATOMA			ENAK NASPR. OD PORAZA		SLOV. SMUČIŠČE IME PEVCA FLISERJA				
VRATIC MILOŠ		ZUNANJA TRGOVINA				IZRASTEK NA GLAVI PIHALNI INSTRUM.			
IVAN BORŠTNER		MOSTAR DEL NOGE		RAZLIČNE SCENE SAMOST. PREDST.				POZNANE ZNAME-NITE	TERITOR. OBRAMBA
LISTNATO DREVO			WC		VESNA OJSTRSEK		SPLIT VRSTA SRAJČ		
ZIMSKE PADAVINE			17. ČRKA POGOSTA HRANA	PREGOVOR	ZDRAV. BOKI KOTOR. DOLGO-REPE PAPIGE				
VRSTA ČOLNA						SARAJEVO			PRIIR-DILNICA
TOVARNJA V KAMNIKU			GORNJA PLAST OZRACJA ITAL. KAMION			ZAČETO, NEPOP-OLNO	TELOV. DRUŠTVO KEM. EL. (Ta)		
NJEGA (skrajš.)		DEL KOLESA		BIFE V VOJAŠNICI					
1. ČRKA	SESTAVIL: MARKO POGRAJČ	MARKO OKORN		VELIKA ŽIVAL	NEMŠKI PESNIK M. IME				30 ŽITO LET
								HČERKIN MOZ	ČE (starin.)
		LESKOV-ŠEK ANDREJA			EDO TOMAŽIČ STANE VIDMAR		24. in 1. ČRKA VRHUNC EMIL		
		DEL BESEDILA							

Voščilo za 1989